

Iz kabinetov do službe kar tretjina izbrancev ministrov, 2.

Ministrstvo za javno upravo je po pregledu novih zaposlitev javnih uslužbencev v sektorju država ugotovilo, da se je v času od 1. januarja 2020 do 1. junija 2022 zaposlilo 5486 novih državnih uslužbencev, od 243 kabinetnih uslužbencev na zaupanje ministrov pa jih je v organih državne uprave za nedoločen čas ostalo 79. Same številke ne pomenijo prav veliko, saj so veliko bolj pomembni podatki o posameznih organih, delovnih področjih in dejanskih delih in nalogah, ki jih na novo zaposleni opravljajo sedaj, kajti zagotovo vem, da so od te množice novih kadrov zelo malo ali skoraj nič dobili državni organi, ki zakonska pooblastila države izvršujejo neposredno v razmerju do posameznikov in pravnih oseb. Zaskrbljujoče kadrovske stanje v dobesedno pohabljenih državnih inšpektoratih se zadnjih pet let sploh ni reševalo in se tudi ne rešuje, na upravnih enotah stoji več kot 20 tisoč nerešenih vlog tujcev, daljšajo pa se tudi vrste prosilcev za gradbeno dovoljenja, zato bi bilo poučno vedeti, kje so pristali toliko potrebni novi uradniki, če jih ni tam, kjer so še kako potrebni. Kandidatov za pravosodne policiste enostavno ni, ker ni več tistih, ki bi svojo glavo dali na prodaj za borih 750 € neto.

Morda bi bilo res potrebno končati z zaposlovanjem podpornikov vladajočih političnih strank, ki svoje kadre zaposlujejo tudi po principih negativne kadrovske selekcije, saj so novi kandidati za uradniška mesta v preveč primerih izbrani po načelu, naj bo še tako nesposoben in nespodoben, le da je naš. Takšno kadrovanje ne pomeni prav nobene dodane vrednosti, ko je

treba delo opraviti strokovno, zakonito in v razumnem roku, kajti na uradniška mesta sekretarjev in podsekretarjev se je zaposlovalo in se še vedno zaposluje kandidate, ki pred tem niso delali v upravi in se z upravnim delom in odločanjem v upravnih postopkih srečajo prvič, ko jih njihovi politični dobrotniki umestijo na višje ali visoko uradniško mesto. Takšno kadrovanje onemogoča karierno pot vsem tistim, ki že desetletja uspešno vodijo upravne postopke, a vendar ne pridejo do višjega uradniškega položaja, saj na ta mesta skoraj praviloma pridejo politični izbranci od zunaj. Takšna kadrovska politika ne omogoča vzpostavitve dovolj strokovne in učinkovite državne uprave, kajti povsem neizkušeni vodje enostavno ne morejo voditi izkušenih kadrov, ki pa seveda tudi niso veseli, ko jim za vodjo postavijo neukega in velikokrat tudi nesposobnega posameznika, ki ga sicer v nadaljevanju »vzgojijo« po svoje, kar pa seveda ni dobro ne za državo ne za uporabnike upravnih uslug države.

Aktualna uslužbenska zakonodaja omogoča, da je povsem zakonita ukinitve delovnega mesta v nižjem uradniškem nazivu in vzpostavitev istega v višjem uradniškem nazivu, ko lahko ista oseba v enem samem takšnem kadrovskem manevru napreduje za 10 plačnih razredov, kar običajni in politično nevtralni uradniki ne napredujejo do upokojitve. V državno upravo lahko posvečeni posamezniki prenesejo tudi vsa napredovanja iz lokalne samouprave in še izredno napredujejo za 5 plačnih razredov, pa ga ni državnega nadzornika, ki bi to

kršitev odkril in jo odpravil.

Ministrica za javno upravo Sanja Ajanović Hovnik govori o pripravi sistemskih ukrepov, ki bi kadrovanje omejili na dva roka letno in uvedli centralizirano presojo kandidatov, kar bi po njenem mnenju okrepilo strokovno neodvisnost državnih uslužbencev, kar bilo sicer idealno, a vendar se to zalomi že pri položajnih uradnikih, ki sicer gredo skozi posebne natečajne komisije uradniškega sveta, a vendar med primernimi kandidati odloči minister, ki pa praviloma vladi v imenovanje predlaga svojega političnega favorita, ki pogosto ni najboljši, a je politično zvest opciji, ki je na oblasti.

Vedno in povsod zagovarjam ustreznejši nadzor nad zaposlovanjem v državni upravi, organih pravosodja in upravah lokalnih skupnosti ter njihovim delovanjem, a kaj ko tega ne moreta opraviti ne Inšpektorat za javni sektor (IJS) ne Inšpektorat RS za delo (IRSD), saj ima prvi le 7 inšpektorjev za sistem javnih uslužbencev, slednji pa je že tako kadrovske in strokovno pohabljen, da ni kos niti varovanju zakonitosti delovnih razmerij delavcev v zasebnem sektorju. Država se bo morala odločiti in operativno uradništvo države primerneje plačati, v nasprotnem se bodo vsaj državni inšpektorati, Finančna uprava RS, upravne enote, zapori in tudi nekateri državni zavodi ter agencije morali soočiti z velikim pomanjkanjem kadra, država pa s temu primerno neučinkovitostjo.

FRANČIŠEK VERK
predsednik Sindikata državnih
organov Slovenije